

**Universitatea de Stiinte Agronomice si
Medicina Veterinara – Bucuresti
Management, Inginerie Economica in Agricultura
si Dezvoltare Rurala
Departamentul de Studii pentru
Invatamant la Distanta**

REFERAT

DOCTRINE ECONOMICE

**PRINCIPALELE CURENTE DE GANDIRE ECONOMICA DIN ROMANIA IN PERIOADA
1918-1940**

In perioada interbelica s-au inregistrat profunde transformari cantitative si calitative in toate domeniile vietii sociale din Romania.

Pe plan politic are loc introducerea votului universal, diversificarea partidelor politice, consolidarea regimului parlamentar, schimbarea raportului de forte intre partidele politice, aparitia a noi partide.

Pe plan economic, criza din 1929-1933 a afectat grav eforturile pentru o dezvoltare economica stabile, pentru dezvoltarea complexului economic national.

Pe plan social are loc intarirea pozitiei burgheziei nationale, in special, a celei mari industriale si financiare.

Schimbarile intervenite pe plan economic, politic si social din perioada interbelica in Romania s-au concretizat in schimburi si in gandirea economica.

Pricipalele curențe de gandire economica din aceasta perioada sunt:

- curentul neoliberal, reprezentat de G.Tasca, I.M.Angelescu, M.Manoilescu, St.Zeletin, Vintila Bratianu, era un continuator al liberalismului, aparator al proprietatii private, sustinator al industrializarii tarii, al protectionismului vamal si al prioritatii intereselor nationale fata de cele straine. Ideile noi ale neoliberalismului se refereau la dezvoltarea economiei pe baze moderne, apararea proprietatii private si a liberei initiative a agentilor economici, interventia statului in dezvoltarea si protejarea industriei nationale, asigurarea unei dezvoltari echilibrate a economiei, cresterea eficientei comerțului exterior, existenta unor grave probleme sociale. Prin pozitia adoptata, fata de problemele economice prioritare ale timpului, curentul neoliberal apara interesele nationale fundamentale ale statului unitar roman, nu in totalitate;
- curentul taranist s-a format ca o dubla reactie, pe de o parte, fata de gandirea neoliberala, ce exprima interesele unei minoritati sociale foarte bogate, iar pe de alta parte, fata de gandirea socialista, ostila proprietatii private si adepta doctrinei economice marxiste. Gandirea economica taranista, din perioada interbelica, a reprezentat doctrina partidului taranesc, infiintat in 1918 de I.Mihalache, care in 1926 se uneste cu partidul national din Transilvania, condus de Iuliu Maniu, sub denumirea de partid national taranesc. Doctrina economica a fost reprezentata de Virgil Madgearu, prin lucrarile sale : "Doctrina taranista "(1923), "Europa agricola in fata societatii natiunilor"(1930), in special "Agrarianism, capitalism, imperialism"(1936), si "Evolutia economiei romanesti dupa razboiul mondial"(1940). Alaturi de V.Madgearu au mai facut parte C.Sterea, M.Ralea, M.Lupu, Gr.Mladenatz. In conceptia curentului taranist, taranimea se grupa in trei categorii distincte: argatii fara pamant, taranii mijlocasi, cu gospodarii proprii si care lucrau pamantul cu membrii familiei si taranii instariti, care avand pamant peste posibilitatea folosirii fortei de munca proprii, recurgeau, fie la muncitori salariati, fie la arendarea pamantului, fiind preocupati de problemele taranilor instariti, adica burghezia mica si mijlocie de la sate. Meritele acestui curent se refereau la: cercetarea situatiei reale din agricultura romaneasca, cu ramanerea ei in urma si cu nivelul de trai scazut al taranirii, caracterul capitalist al industriei noastre, cu natura ei specific taraneasca, evolutia si perspectivele economiei romanesti, fortele motrice ale dezvoltarii.
- curentul socialist se scindeaza in trei grupari: comunista, socialista si social-democrata, elementul comun fiind lupta de clasa, calea trecerii la o societate mai buna si mai dreapta, iar diferentele dintre acestea priveau: etapele ce trebuie parcurse, tactica ce trebuie folosita si delimitarea adversarilor si aliatilor in aceasta lupta. Curentul comunist era reprezentat de Gh.Cristescu, C.Dobrogeanu-Gherea, L.Patrascanu, iar cel socialist-democrat era reprezentat de Serban Voinea, I.Fluiera,I.Jumanca, P.Marc. Curentul comunist sustinea caracterul imperialist al economiei,

subaprecia caracterul progresist al burgheziei, nega interesele diferitelor grupari ale taranimii, a preluat necritic teza trecerii de la capitalism la socialism.

Curentul socialist si social-democrat sustinea interesele proletariatului industrial si ale taranimii sarace si mijlocase, respingea experienta sovietica de construire a socialismului si subordonarea fata de Internationala a III-a comunista.

Caracteristica acestei orientari economice era faptul ca se preocupa de problemele imediate ale miscarii muncitoresti, respective imbunatatirea situatiei clasei muncitoare prin reforme economice, intr-un viitor mai putin sau mai mult indelungat, admitand ideile socialismului.

Dintre ganditorii cei mai de seama din perioada interbelica se remarca prin intreaga opera si activitate desfasurata M. Manoilescu – ”Importanta si perspectivele industriei in noua Romania”, ”Neoliberalismul”, ”Cursul de economie politica si rationalizare”.

Din ideile originale ale sale :

- economia politica este o stiinta de masa ce trebuie sa descopere legi economice si sa rezolve problemele specifice natiunii ;
- munca si capitalul sunt fortele de productie esentiale ale unei natiuni, munca fiind primordiala ;
- aportul creator real al oricarei activitati desfasurate este marimea productiei nete ;
- eficienta sau rationalitatea economica trebuie apreciata prin productivitatea muncii ;
- bunurile economice necesare satisfacerii nevoilor pot fi dobandite in mod direct prin productia interna, sau indirect prin import ;
- ”constanta Manoilescu” sau legea dupa care tarile industriale cu o productivitate a muncii superioare exploateaza tarile agrare cu o productivitate a muncii mai redusa ;
- masurile practice de optimizare a economiei noastre priveau : industrializarea tarii, specializarea productiei pe ramurile cu o productivitate a muncii ridicate, adoptarea unui protectionism vamal adecvat.

Stefan Zeletin, neoliberal arata in lucrarile sale ca in Romania capitalismul a aparut dupa pacea de la Adrianopol, ca urmare a patrunderii marfurilor din tarile occidentale pe piata noastra si ca el nu a parcurs aceleasi etape ca si capitalismul apusean. El considera burghezia ca fiind singura clasa progresista, celelalte clase fiind considerate reactionare.

Virgil Madgearu, taranist, in lucrarea sa ”Agrarianism, capitalism, imperialism” considera ca in Romania dezvoltarea economica nu corespunde cu cea din tarile occidentale, ea fiind franata de slaba dezvoltare a pietei interne.

Serban Voinea, socialist, in lucrarea sa considera gresita identificarea fazelor capitalismului cu formele sale ca si notiunile de capital sau burghezie si capitalism, considera ca fiind reactionari pe toti cei care se opuneau dezvoltarii capitalismului, clasa muncitoare fiind o clasa progresista .

Lucretiu Patrascanu, comunist, in lucrarea sa ”Un veac de framantari sociale , 1821-1907” critica ideile emise de C. Dobrogeanu Gherea, Stefan Zeletin si V. Madgearu privind dezvoltarea capitalismului in Romania. Arata ca in agricultura patrunde capitalismul, un exemplu fiind ”tocmelile agricole “ platite in bani, dupa el originea capitalismului se gaseste in reformele lui C. Mavrocordat, particularitatile acestuia fiind coalitia burgheziei cu mosierimea.

Ideile remarcabile in problemele de teorie economica, chiar contradictorii, intr-o serie de probleme practice, fac ca M. Manoilescu sa reprezinte un inaintas al teoriei schimbului inegal sau neechivalent din sec. xx.